

Polska Fundacja Gazów Technicznych

Historia powstania i działalność

Początki rozwoju przemysłu gazów technicznych na terenie Polski datują się na przełom XIX i XX wieku. Niepośledni udział w naukowych odkryciach, mających wpływ na rozwój tej branży, odegrali dwaj Polacy Zygmunt Wróblewski i Karol Olszewski. W okresie międzywojennym przemysł gazów technicznych rozwijał się głównie w oparciu o firmy z udziałem kapitału zagranicznego takie jak L'Air Liquide, AGA czy Rommeggoller.

Okres powojenny to przede wszystkim upaństwowienie całej branży oraz różne okresy rozwoju, wynikające z uwarunkowań gospodarki nakazowo-rozdzielczej. W okresie tym nastąpiło pogłębienie różnic dzielących nas od światowych osiągnięć w tej branży. W roku 1993, na fali zmian zachodzących w kraju, dochodzi do prywatyzacji całej branży. W jej wyniku do Polski weszły wszystkie czołowe firmy światowe z tej branży takie jak BOC, LINDE, LIQUID CARBONIC (obecnie PRAXAIR), AGA, a w okresie późniejszym AIR PRODUCTS, MESSER i AIR LIQUIDE. W tym czasie następuje gwałtowne przyspieszenie rozwoju całej branży. Poszerza się gama różnych zastosowań gazów w przemyśle spożywczym, ochronie środowiska, w przemyśle stalowym, hutach szkła i w medycynie. Zmienia się zasadniczo kierunek i filozofia rozwoju tego sektora. Następuje przejście z dostaw dużych ilości gazów w butlach na rzecz dostaw bezpośrednich z instalacji oraz gazów w postaci ciekłej o wysokiej jakości, tańszych i znacznie bezpieczniejszych w transporcie. Następuje epokowa zmiana w filozofii bezpieczeństwa transportu gazów w butlach. W wielu miejscach Polski powstają nowoczesne zakłady o technologiach na najwyższym światowym poziomie.

Jednocześnie prowadzona jest intensywna modernizacja starych zakładów oraz stosowanych tam technologii. Wydatki poniesione przez firmy na modernizację i rozwój branży, tylko w latach 1993-2003 wyniosły kilkaset milionów zł.

Dysponując doświadczoną kadrą w tym specyficznym sektorze gospodarki inwestorzy zagraniczni wprowadzają nowe technologie, nowe wymagania jakościowe zgodne z najnowszymi standardami światowymi oraz nowe, sprawdzone systemy organizacji i zarządzania. Jednym z priorytetów są bardzo wysokie wymagania w zakresie bezpieczeństwa pracy. W tej sytuacji z inicjatywy firm zagranicznych i krajowych widzących potrzebę wspólnego działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa 22 czerwca 1994 roku Aktem Notarialnym zostaje powołana Polska Fundacja Gazów Technicznych.

W skład grupy firm powołujących Fundację weszły:

- AGA GAZ Sp. z o.o.
- GRYFGAZ Sp. z o.o.
- EUROGAZ Sp. z o.o.
- LIQUID CARBONIC POLSKA (PRAXAIR) Sp. z o.o.
- GDAŃSKIE ZAKŁADY GT
- BOC GAZY Sp. z o.o.
- LINDE GAZ POLSKA Sp. z o.o.

Status prawny Fundacja uzyskała po zarejestrowaniu w Sądzie Rejonowym w Warszawie 27 marca 1997 roku.

Głównym celem Fundacji jest działalność w Polsce na rzecz rozwoju technologii i bezpieczeństwa w zakresie:

- produkcji, sprężania i przetwarzania gazów technicznych
- zastosowania tych gazów i ich mieszanek do celów naukowych, medycznych, spożywczych i przemysłowych
- projektowania zbiorników i urządzeń do przechowywania i transportu gazów
- upowszechniania standardów i procedur w zakresie obsługi i bezpieczeństwa wytwarzania oraz obrotu gazami technicznymi, medycznymi i specjalnymi
- ochrony środowiska
- podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób w przemyśle gazów technicznych

Drogą do osiągnięcia powyższych celów jest:

- organizowanie seminariów i kursów szkoleniowych w zakresie specyfiki zarządzania przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa w produkcji i obrocie gazami technicznymi
- współpraca z instytucjami państwowymi przy nowelizacji oraz tworzeniu nowych norm i standardów
- wymiana informacji oraz promowanie nowoczesnych rozwiązań w branży gazów technicznych

Historia powstania i działalność

Podczas pierwszego Walnego Zebrania Fundatorów w 1997 r. zostaje wybrany Zarząd z Prezesem W. Kanią, który pełnił tę funkcję przez trzy kolejne kadencje. W krótkim czasie kolejnymi członkami PFGT stały się firmy:

- MESSER POLSKA Sp. z o.o.
- AIR PRODUCTS POLSKA Sp. z o.o.
- ZAKŁADY AZOTOWE „PUŁAWY” S.A.
- AIR LIQUIDE POLSKA Sp. z o.o.
- TA GAZ Sp. z o.o.
- FABRYKA BUTLI TECHNICZNYCH „MILMET” S.A.

W strukturach organizacyjnych Fundacji działają cztery Zespoły Robocze - Komitety Techniczne (KT):

KT 1 ds. Zbiorników Ciśnieniowych

KT 2 ds. Transportu

KT 3 ds. Bezpieczeństwa

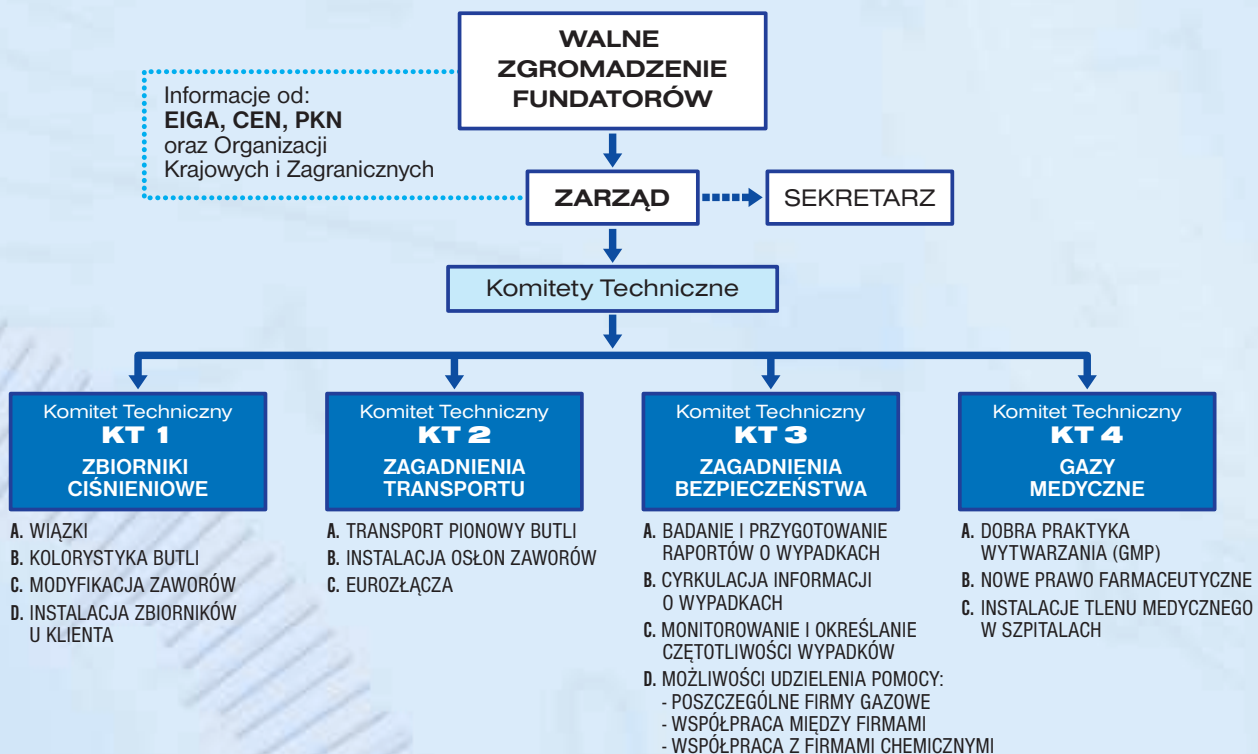
KT4 ds. Gazów Medycznych

Każdy z nich ma przygotowany tematyczny plan pracy w swoim zakresie.

Symposium PFGT nt. „Bezpieczeństwo w transporcie gazów technicznych”

STRUKTURA ORGANIZACYJNA POLSKIEJ FUNDACJI GAZÓW TECHNICZNYCH

Prace poszczególnych Komitetów Technicznych zostały uwierczone opracowaniem szeregu dokumentów, które mają na celu przede wszystkim podniesienie stanu bezpieczeństwa pracy. Wydano między innymi dokument zatytułowany „Transport butli, palet i wiązek z gazami za pomocą pojazdów kołowych”, broszurę informacyjną dotyczącą nowych barw rozpoznawczych butli gazowych. Fundacja włączyła się również w europejską kampanię uświadamiającą zagrożenia powodowane gazami obojętnymi. W nakładzie kilkunastu tysięcy egzemplarzy została przygotowana broszura zawierająca podstawowe informacje o zagrożeniu i miejscach występowania atmosfery zubożonej w tlen. Mając na względzie kwestię bezpieczeństwa, jak i konieczność uświadczenia zagrożeń występujących podczas transportu materiałów niebezpiecznych Fundacja w maju 2002 roku zorganizowała Symposium pt. „Bezpieczeństwo w transporcie gazów technicznych”. W Symposium tym wzięło udział ponad 100 uczestników, reprezentujących różne instytucje rządowe, firmy transportowe i producentów gazów technicznych.

Jestem niewidoczny

Jestem cichy

Nie mam zapachu

Jestem zabójcą

Broszura o zagrożeniach powodowanych gazami obojętnymi.

Z głównych dokonań w zakresie mającym poważny wpływ na wzrost bezpieczeństwa pracy należy wymienić:

- ➔ likwidację transportu poziomego butli, bardzo uciążliwego i powodującego najczęstsze wypadki przy pracy, na transport i pełnienie butli w paletach; obecny stan realizacji tego programu wynosi 80-90 %.
- ➔ postawienie setek nowoczesnych zbiorników, z pełną automatyką regulacji poboru i ciśnienia gazu, na ciekłe gazy kriogeniczne - tlen, azot, argon oraz na dwutlenek węgla.
- ➔ wprowadzenie nowoczesnych technologii wykorzystania gazów technicznych w hutach stali i szkła, oraz wykorzystanie gazów do procesów mrożenia żywności, ochrony środowiska i innych zastosowań.
- ➔ wprowadzenie europejskich standardów do produkcji i dystrybucji tlenu medycznego.
- ➔ wyeliminowanie z produkcji generatorów acetylenu, na tzw. suche wapno, niezmiernie uciążliwych dla środowiska.
- ➔ wprowadzenie zakazu pełnienia butli z dwutlenkiem węgla wyposażonych w zawory starego typu, bez płytek bezpieczeństwa.
- ➔ wprowadzenie do stosowania jednolitych „eurozłączy” do napełniania system gazami technicznymi w terminie do 2000 r.

Przykłady obecnego i nowego kodowania barwnego butli gazowych.
Gazy jednoskładnikowe i mieszanki gazowe do użytku technicznego.

	Stan obecny	Nowy
Tlen techniczny	niebieska niebieska	N biała niebieska
Acetylen	żółta żółta	N kasztanowa kasztanowa
Argon	szara szara	N ciemno-zielona szara
Dwutlenek węgla	szara szara	szara szara
Azot	szara szara	N czarna szara
Hel	szara szara	N brązowa szara
Wodór, Mieszanki z wodorem, Metan	czerwona czerwona	N czerwona szara
Powietrze, Mieszanki gazów obojętnych	szara szara	N jasno-zielona szara
Mieszanka: $\geq 23\%$ Tlenu + Gaz obojętny	szara szara	N jasno-niebieska szara
Amoniak, Chlor, Chlorowodór	szara szara	N żółta szara

Historia powstania i działalność POLSKIEJ FUNDACJI GAZÓW TECHNICZNYCH

W roku 1998 PFGT została pełnoprawnym członkiem EIGA - Europejskiego Stowarzyszenia Producentów Gazów Technicznych. Przynależność do EIGA ułatwia możliwość korzystania z dorobku, jakim są fachowe publikacje opracowań w zakresie produkcji, zastosowań i dystrybucji gazów technicznych oraz brać udział w przygotowaniu Dyrektyw Europejskich.

Fundacja w ramach swojej działalności współpracuje na wielu płaszczyznach z szeregiem instytucji państwowych, jak UDT, KDT, PIP, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Gospodarki oraz współuczestniczy w pracach Normalizacyjnych Komitetów Problemowych przy PKN.

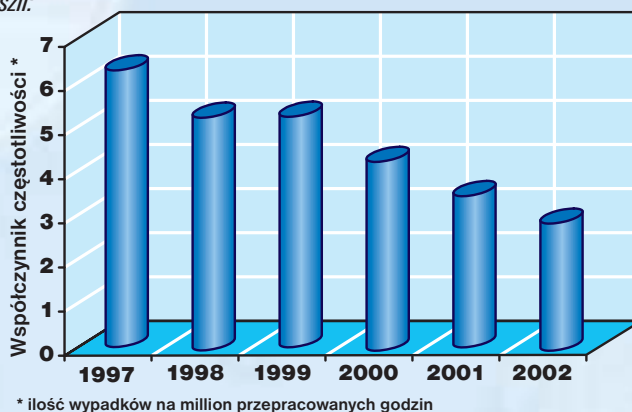
W roku 2003 w skład Zarządu PFGT weszli:

T. Steinhoff - Prezes

J. Lewandowski - Wiceprezes

N. Franielczyk - Wiceprezes

Statystyka wypadków PFGT
w latach 1997-2002

Priorytetowym celem działalności Fundacji, jak to już wcześniej wspomniano, jest poprawa stanu bezpieczeństwa pracy. Już od ponad pięciu lat prowadzona jest baza danych zawierająca informacje o poważnych wypadkach przy pracy i wypadkach drogowych. Opracowano statystkę wypadków związanych z utratą czasu pracy. Statystyka ta pozwala na przeprowadzenie wnikliwej analizy wypadków, uwzględniającą główną przyczynę, miejsce, rodzaj wykonywanej czynności oraz dotkliwość poniesionych obrażeń. Umożliwia to podjęcie odpowiednich kroków, skutkujących przygotowaniem lepszych procedur czy też zmianą lub reorganizacją miejsca pracy, co w rezultacie sprzyja podniesieniu stanu bezpieczeństwa pracy. W każdym roku kalendarzowym przyznawana jest nagroda dla firmy osiągającej najlepsze wyniki w zakresie bezpieczeństwa i jego poprawie.

Wręczanie nagród za osiągnięcia
w dziedzinie bezpieczeństwa pracy.

Lista aktualnych członków PFGT:

ACP POLSKA S.A.

AIR LIQUIDE POLSKA Sp. z o.o.

AIR PRODUCTS POLSKA Sp. z o.o.

BOC GAZY Sp. z o.o.

LINDE GAZ POLSKA Sp. z o.o.

MESSER POLSKA Sp. z o.o.

MILMET S.A.

ZAKŁADY AZOTOWE „PUŁAWY” S.A.

O dotychczasowych wynikach i osiągnięciach oraz bieżących pracach Polskiej Fundacji Gazów Technicznych informujemy naszych czytelników w kolejnych numerach Biuletynu PFGT, które są dostępne w biurze Fundacji i na stronach internetowych.